

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระเนาะ วันพระ เห็นไหม จันทรคติ วันพระ วันโกน วันพระวันโกนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาศัยวันนี้ อาศัยวันนี้ให้เป็นวันทำบุญกุศลไป วันทำบุญกุศล คนเราต้องมีบุญกุศลเพราะอะไร? เพราะคนเราเกิดมามีกิเลส มีวิชาคือความรู้ตัวของมัน เพราะความรู้ตัวของมันเราถึงเวียนว่ายตายเกิด การเวียนว่ายตายเกิดเกิดจากบุญกุศลเพราะเราได้ทำบุญกุศลมา เรามีมนุษยสมบัติมาถึงได้เกิดเป็นมนุษย์

ถ้าเกิดเป็นสัตว์ เกิดเป็นสัตว์ทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ยาก พิสูจน์ได้ยาก ถ้าเกิดเป็นสัตว์ คุณดูฟาร์มไก่ต่างๆ มันเป็นหมื่นๆ เป็นแสนๆ ตัวต่อวันที่มันต้องโดนเชือด แล้วสิ่งนี้มันเกิดมาจากไหนล่ะ ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์เกิดเป็นสิ่งใดล่ะ? เวียนว่ายตายเกิดเกิดโดยมนุษยสมบัติ การเกิดโดยมนุษยสมบัติ เห็นไหม วันนี้วันพระ วันพระนี่เราทำความชอบกรรม บุญกุศลไป บุญคือความชอบกรรม อกุศลคือความไม่ชอบกรรม

การทำสิ่งต่างๆ คุณอำนาจ อำนาจที่เขาแสวงหากันมาแสวงหากันมาด้วยความชอบกรรม ถ้าแสวงหาด้วยความชอบกรรมนะ มันสุจริตยุติธรรม มันอยู่ที่ไหนมันอยู่ด้วยความอบอุ่นนะ แต่อำนาจที่มาด้วยกรรม ด้วยกรรมนะ ด้วยการทุจริต อำนาจเหมือนกันแต่อำนาจนั้นอยู่ด้วยความสะดุ้งกลัว อำนาจนั้นอยู่ด้วยความไม่มีความอบอุ่น อยู่ด้วยความวิตกกังวล

เวลาอำนาจนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกอำนาจเหมือนกองไฟ แ่งเหล็กแดงๆ ทุกคนเข้าไปกอดแ่งเหล็กนั้นก็บ่นว่าร้อนๆ ทุกคนก็ต้องแสวงหา แสวงหาเพื่ออะไร? แสวงหาเพราะกิเลสค้นหาความทะยานอยากไป กิเลสของคนก็ต้องการให้คนยอมรับ ต้องการให้คนนับหน้าถือตา โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้เป็นกษัตริย์ ละสถานะความเป็นกษัตริย์นั้นออกมาแสวงหาโมกขธรรม

โมกขธรรมคือความสุขในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาอยู่ที่โคนไม้ อยู่ที่โคนต้นไม้โพธิ์นั้นตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาเผยแผ่ธรรม เผยแผ่ธรรมไปด้วยสังฆธรรม สังฆธรรมความจริง ความจริงมันเป็นธรรม เป็นธรรมอยู่ที่ไหนมันก็อบอุ่น ความอบอุ่นของเรามันไม่ยุบขอบไปกับโลกเขา โลกเขาเดี๋ยวฟูเดี๋ยวยุบเดี๋ยวขอบไปกับเขา นี่โลกเขาต้องการการบริหารจัดการ การบริหารจัดการก็คือทางโลกๆ แต่ถ้าเป็นทางธรรมๆ ละ?

ทางธรรม เห็นไหม นี่คบบัณฑิต บัณฑิต เรามีความเสียสละ เรามีจิตใจที่เป็นธรรม มีน้ำใจต่อกัน ไปอยู่ที่ไหนนะมันมีแต่ความยิ้มแย้มแจ่มใส นี่เราไปที่ไหนเราช่วยเหลือเอื้องานกัน เราให้ออกาสกัน เราคอยดูแลกัน เราเป็นห่วงเป็นใยต่อกัน ถ้าเป็นห่วงเป็นใยต่อกัน เรามีน้ำใจต่อกัน สิ่งที่เป็นวัตถุมันเป็นเรื่องปลื้ยก้อยเลย เป็นเรื่องมาทีหลังเลย แต่ถ้าคนเราบกพร่องในหัวใจ หัวใจมันคึ้นรน หัวใจมันเดือดร้อน มันห่วงง ห่วงว่าตัวเองจะอยู่ไม่ได้ ห่วงว่าตัวเองยืนอยู่ไม่ได้ ห่วงตัวเองจะไม่มี ความอบอุ่น มันแสวงหามาๆ คุณเามาาก็ใช้ไม่หมด เามาแล้วเามา สะสมไว้ให้มันเน่าเสียหายไป แต่คนใช้เขาใช้ประโยชน์ของเขา

ถ้าคบบัณฑิต สิ่งที่บัณฑิตเขาขาดแคลนบริหารจัดการ ถ้าบริหารจัดการที่ดีเป็นสิ่งที่ดี การบริหารจัดการ บริหารจัดการทางโลกเขามีบริษัทที่ปรึกษา ที่ปรึกษาเขาปรึกษาแล้วเขาบริหารจัดการให้เสร็จเลย เดียวนี้เพราะว่าวิชาการทางโลกมันศึกษาไม่จบหรอก นี่สิ่งใดศึกษาไม่จบ แต่มันศึกษาจบมันศึกษาที่ในหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเราจบมันจบที่ไหนละ? ถ้ามันจบขึ้นมา คุณศึกษาชอบธรรมๆ ของเรา ความชอบธรรมเราทำบุญกุศล เรามีอำนาจวาสนาบารมีก็ว่าเราชอบธรรมของเรา ชอบธรรมนี้เป็นอมิต

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์

"อานนท์ เธอบอกเขานะบริษัท ๔ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ปฏิบัติบูชาเราเถิด"

การปฏิบัติบูชา คุณศึกษากินข้าว การเสพปัจจัยต่างๆ ถ้าเราเสพขึ้นมาเราถึงได้สัมผัสใจ นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติบูชาเราเถิด หัวใจมันจะเข้าใจ หัวใจมันจะรับรู้ หัวใจมันจะมีคุณธรรมในหัวใจ นี่ใครต้องไปบอกละ? แต่ถ้าเราบริหารจัดการทางวัตถุ สิ่งต่างๆ ทางโลกที่ว่าเราศึกษาทางโลกๆ มันไม่มีวันจบหรอก มันไม่มีวันจบเพราะมันแตกแขนงไปเรื่อย ทางวิทยาศาสตร์ก็พิสูจน์ต่างๆ ขึ้นมา พิสูจน์ขึ้นมาเพื่อความมั่นคงของชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิต ถ้าคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตมันมีอะไรละ?

คุณภาพชีวิตของเรา เห็นไหม คุณคนโบราณของเราอยู่ที่น้ำใสสะอาด อยู่ที่เรือกวานไร
นาที่เป็นธรรมชาติ นี้อากาศบริสุทธิ์ต่างๆ คุณภาพชีวิตไหม? เดี่ยวนี้แสวงหากัน ทำพัฒนากันไป
จนแสวงหาธรรมชาตินะ ถึงเวลาต้องไปอยู่ป่าอยู่เขา ไปสูดอากาศบริสุทธิ์ไง นี้อากาศบริสุทธิ์
แล้วหัวใจที่บริสุทธิ์ล่ะ? หัวใจที่สะอาดบริสุทธิ์ หัวใจที่สะอาดบริสุทธิ์มันเกิดที่ไหนล่ะ? ถ้า
หัวใจที่สะอาดบริสุทธิ์ นี่ทำบุญกุศลแล้วสิ่งนี้เป็นอมิส อามิสคืออะไร? เพราะมันชักนำให้เรา
ศรัทธาความเชื่อเป็นห้วงจักร ห้วงจักรก็เราเข้ามาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคนก็มี
สิทธิศึกษาได้ ทุกคนก็มีการประพฤติปฏิบัติได้ เราก็ปรารถนา เราก็ปรารถนาความพ้นทุกข์ เรา
ปรารถนาหัวใจของเราให้มีความมั่นคงเป็นสุข ถ้าความมั่นคงเป็นสุข บังคับเครื่องอาศัยเราก็
แสวงหามาแล้ว ทางโลกเราก็แสวงหาเพื่อความมั่นคงของชีวิตของเรา แต่หัวใจเรามั่นคงไหม
ล่ะ? คุณอำนาจที่เป็นธรรม อำนาจที่เป็นธรรม อยู่ที่ไหนมันก็มีความสุขทั้งนั้นแหละ อยู่ที่ไหน
มันก็มีสุขอบอุ่นทั้งนั้นแหละ เพราะมันเป็นธรรม เป็นธรรมมันไม่มีเลศนัยใจ แต่ถ้าอำนาจที่
เป็นอธรรมๆ เราไปหามาทำไม เราทำของเราด้วยความเป็นธรรม

เวลาทางธรรม เห็นไหม เขาบอกว่าคนที่เสียสละเป็นคนโง่ คนที่มีคุณธรรมในหัวใจเขา
เป็นคนโง่ คนที่แสวงหา คนที่ทุจริต คนที่เพื่อประโยชน์ของเขาไอ้มันเขาเป็นคนฉลาด ไอ้มัน
มันแสวงหาพินหาไฟมาใส่ตัว แสวงหาพินหาไฟมาใส่ตัวแล้วมันคุ้มค่าไหม? มันคุ้มค่ากับสิ่งที่
แสวงหาไหม? แล้วบาปอกุศลที่อยู่ในหัวใจมันคุ้มค่าไหม? เพราะมันเวียนว่ายตายเกิดไปในวัฏฏะ
นี่มันยังไปเผชิญข้างหน้าอีกมหาศาลเลย แล้วมันทนดับทนดอกลงไปมันสมควรไหม? แต่ถ้ามัน
เป็นธรรมๆ ขึ้นมา เป็นธรรมมันก็อบอุ่นตั้งแต่ที่นี่แล้ว อบอุ่นที่นี่ แล้วก็ว่าเราเป็นคนโง่

คนโง่ทำไมมันเอาหัวใจมันรอดได้ล่ะ? คนโง่ทำไมมันนั่งอยู่โคนไม้ได้ล่ะ? คนโง่ทำไม
เราอยู่ในกระต๊อบห้องหอยของเราแล้วมีความสุขอบอุ่นล่ะ? คนโง่ทำไมอิมี่ยมแจ่มใส คนโง่ทำไมที่
ป่าน้ำอาในครอบครัวมันอบอุ่นล่ะ? คนโง่ทำไมมันเป็นอย่างนั้นล่ะ? ไอ้คนฉลาดมีแต่ความ
เดือดร้อนไปหมดเลย ไอ้บ้านแตกสาแหรกขาดนั่นคนฉลาดหรือ? ฉลาดอย่างนั้นมันฉลาดอะไร?
ฉลาดเป็นประโยชน์อะไร? นี้อธรรม แต่ถ้าเป็นธรรมนะ อำนาจวาสนาบารมีของคน ถ้าคนมี
อำนาจวาสนาบารมีทำอะไรก็ประสบความสำเร็จ

ประสบความสำเร็จมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาด้วย เพราะคนมีอำนาจวาสนาถึงมีสติถึงมีปัญญา คนที่มีปัญญาขึ้นมาเราจะบริหารจัดการของเรา เราทำสิ่งใดของเราด้วยปัญญาของเรา ด้วยสติของเรา เราไม่ประมาท องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ตลอดเวลา นี่เราใช้ชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาท เห็นไหม คูสโลภใช้ชีวิตด้วยความไม่ประมาท วันคืนล่วงไปๆ เราหายใจทิ้งเปล่าๆ หายใจโดยไม่มีประโยชน์สิ่งใดเลย ถ้าเรามีสติเราหายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโร หายใจนี้มันต้องหายใจอยู่แล้ว โดยธรรมชาติของมนุษย์ต้องมีลมหายใจ ลมหายใจเพื่อโลกนี้ เพื่อความดำรงชีวิตนี้ไง แต่ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโร

หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโรใครเป็นคนนิกละ? ก็จิตเป็นคนนิก หัวใจเป็นคนนิก ถ้าหัวใจเป็นคนนิกมันก็ไม่คิดไปเรื่องนอก ไม่ส่งออกไปแบกหาม ไปเอาฟืนเอาไฟมาเผาตัวมันเอง มันอยู่ที่พุทโร แล้วพุทโรทำมาหากินอย่างไรล่ะ? ทำมาหากิน เวลาเราทำมาหากิน เวลามันจะแบกหามความคิดมันอีกเยอะแยะไปหมด ทำเสร็จแล้วมันก็ปล่อยวางไว้นั่น แล้วเราก็นิกพุท นิกโรพร้อมกับลมหายใจเข้า-ออก พอจิตมันนิกพุท นิกโรขึ้นมา นี่มันก็จะบริหารจัดการของมันเห็นไหม นี่มันก็แข็งแรงของมันขึ้นมา ถ้ามันแข็งแรงขึ้นมา สิ่งใดที่กระทบกระเทือนมาหัวใจมันก็แยกแยะได้ อะไรผิดอะไรถูกมันแยกแยะได้

ถ้าแยกแยะได้ นี่เขาว่าคนโง่ๆ คนโง่ทำไมมันแยกแยะได้ คนโง่ทำไมไม่เอาฟืนเอาไฟมาเผาตัวเองล่ะ? ไอ้คนฉลาดๆ ทำไมมันเอาฟืนเอาไฟมาเผาตัวมันเองล่ะ? ถ้าเอาฟืนเอาไฟมาเผาตัวมันเอง นั่นฟืนนั่นไฟ แต่เขามองว่าเป็นประโยชน์ เขามองว่าเป็นคุณสมบัติของเขา ไอ้คนที่ฉลาดเขาเห็นว่าเป็นฟืนเป็นไฟมันเผาตนเรา เราไม่เอาฟืนเอาไฟ เราจะเอาคุณธรรม เราจะเอาความดี เราจะเอาเมตตาธรรม เราจะมึน้ำใจต่อกัน เรามีน้ำใจต่อกัน มีสิ่งใดเราก็เสียสละเจือจางกันไป

นี่สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ทั้งปัจจุบันและเป็นประโยชน์ทั้งอนาคต เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่ เวลาตายไปแล้วนรกสวรรค์มันมี เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่ แต่เราทำคุณงามความดี จิตใจเราไปด้วยความสุข จิตใจเราไปด้วยความอบอุ่น เราจะไปที่ไหนเรามีแต่คนนับหน้าถือตา เราไปที่ไหนเรามีแต่คนกล่าวถึง แต่เราไปที่ไหนมีแต่คนวิงหนี ไปที่ไหนมีแต่คนดิฉินนินทา นี่แล้วมันไปไหนล่ะ? มันจะไปไหน? ถ้าคนโง่คนฉลาดเขาเลือกกันที่นี้ไง กุศล อกุศล

ฉะนั้น เรามีวิชา อวิชาในหัวใจมันจะเหนียวรั้ง มันจะเอาแต่ตามใจของมัน นี่ค้นหา ล้นฝั่ง ค้นหา ล้นฝั่ง ถ้าค้นหา ล้นฝั่ง แต่คุณธรรมทำไมไม่ล้นฝั่งล่ะ? เขาบอกว่าศาสนาเป็นยาเสพติด

ติดๆ ให้มันติดเถอะ มันจะไม่ติดนะสิ เพราะอะไร? เพราะเวลาโลกไถ เวลามารไถ เวลาสิ่งที่มา
เขาจะติดดินนิทาเขาก็พูดให้เราไขว้เขวไถ ศาสนาเป็นยาเสพติด ไครเสพติดศาสนา เรานั่งสมาธิ
ภาวนาทุกวัน เราสวดมนต์ทุกวันเสพติดไหมล่ะ? มันเป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์กับหัวใจ
ของเรา เวลากินอยู่หลับนอนก็กินอยู่ทุกวันทำไมไม่เสพติดล่ะ? เวลากินอยู่หลับนอนก็กินทุกวัน
มันก็เสพติดเสพติดทำไมต้องกินล่ะ? กินเพื่ออะไร? กินเพื่อร่างกายมันอยู่ได้ไถ

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจที่มันจะพัฒนาของมันขึ้นมา ถ้ามันทำคุณงามความดี กุศลที่ทำมัน
ต่อเนื่องกันไป เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เราปฏิบัติกันไม่ได้ผลๆ ก็
เพราะว่าการทำไม่เสมอต้นเสมอปลาย การปฏิบัติสั้มลูกคลุกคลานกันอยู่เพราะมันไม่เสมอต้น
เสมอปลายไถ ถ้าการปฏิบัติเสมอต้นเสมอปลาย เห็นไหม การปฏิบัติสม่ำเสมอ เสมอต้นเสมอ
ปลาย เราชำนาญในวาลี ชำนาญในการเข้า-ออก เราฝึกหัด คุณิเวลานักกีฬาเขาฝึกหัด เขามีความ
ฟิตของเขา เวลาเขาไม่ฟิตของเขา ร่างกายเขายังถดถอยเลย

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราถ้าความเสมอต้นเสมอปลาย แล้วกิเลสมันคอยทิ่มคอยแหย่
คอยทิ่มคอยตำอยู่ตลอดเวลา แล้วเราไม่มีความระมัดระวังเลยหรือ? ถ้าเราไม่เจริญแล้วจะเอา
อะไรมาล้อม ถ้าจิตใจเราไม่พัฒนาขึ้นมาจะเอาอะไรมาล้อม นี่มันไม่เจริญมันล้อมมาตั้งแต่ต้น
ไถ มันสั้มลูกคลุกคลานมาตั้งแต่ต้นไม่มีสิ่งใดเลย แล้วปฏิบัติก็สั้มลูกคลุกคลาน ปฏิบัติไปก็มีแต่
ความน้อยเนื้อต่ำใจ เราทำไม่ได้ๆ เราทำไม่ได้ทำไมความทุกข์มันทำได้ล่ะ? ถ้าทำไม่ได้ทำไม
ความทุกข์ในใจมันมีล่ะ?

เวลาความทุกข์ ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ แล้วทุกข์ดับไป โดยธรรมชาติของมันมันก็เกิด
ขึ้นมา มันแผดเผา มันเผาผลาญเรา เราอดทนอดกลั้นไว้เดี๋ยวมันชินกับมันก็เบาบางลง พอเบาบางลง
เดี๋ยวมันก็หายไป เดี่ยวมันก็เกิดขึ้นอีกแล้ว ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป มันก็มีของมันอยู่
อย่างนั้นแหละ แล้วมันทำไม่ได้ๆ เวลามันบีบบี้เราทำไมมันทำได้ล่ะ?

ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา ใจทุกข์แบบนี้ ใจทุกข์แบบนี้ไม่มีใครมาทำให้เราทุกข์ได้เลย ถ้า
หัวใจมันไม่ไปคว่ำมา ถ้าหัวใจเราไม่ไปคิดมา หัวใจเราไม่ไปยึดมั่นถือมั่นมา ถ้าหัวใจมันไม่ไป
คว่ำมามันจะเอาทุกข์มาจากไหนล่ะ? แต่นี้ไปคว่ำมันมาเอง คว่ำมาเองแล้ว เห็นไหม เหมือนเด็ก
เลย เด็กเวลามันจุดไฟเผามือมันเอง แล้วมันก็ร้องไห้ฟ้องแม่มัน มันทำอะไรไม่ถูกเลย นี่ต้องให้
แม่เอายาทา

นี่ก็เหมือนกัน จิตเหมือนกันมันไปคว่ำมาเอง แล้วมาเผาจนตัวมันเองแล้วทำอะไรล่ะ? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนี้ไง สอนว่านั่นเป็นไฟเป็นไฟไหม ไฟไหม ก็อย่าไปหยิบไปจับมัน แล้วไปหยิบไปจับมันได้อย่างไร? ก็มันเป็นสัญชาตญาณ มันเกิดตลอดเวลา ไม่หยิบไม่จับมันได้อย่างไรล่ะ? ถ้าไม่หยิบไม่จับมันองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าให้กำหนดพุทโธชะ ถ้าจะหยิบจะจับก็หยิบจับด้วยความระมัดระวัง ถ้าหยิบจับด้วยความระมัดระวัง พุทธานุสติ มีสติ ธรรมชาติของมันเป็นแบบนั้น ธรรมชาติที่มันรู้

ถ้ากำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ เห็นไหม พอมันสงบระงับเข้ามา นี่มันรู้จักเก็บรู้จักรักษา มันรู้จักเก็บรู้จักรักษา จิตมันสงบแล้วรู้จักรับรู้จักรักษา เวลามันใช้ปัญญาขึ้นมา คำรึชอบ งานชอบ เพียรชอบ ปัญญาที่เราใช้กันอยู่นี้ปัญญาโลก โลกียปัญญา ปัญญาที่เราใช้มันเป็นปฏิกาณ ไหวพริบของคน

คนเราเกิดมาใช้อำนาจของมันจะมีสติมีปัญญาของมัน เวลาจิตสงบเข้าไปแล้ว ถ้ามันจิตสงบแล้ว สงบแล้วเป็นเอกเทศ เป็นอิสระ ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมาปัญญามันจะเชี่ยวชาญ ปัญญามันชำนาญการ ปัญญามีสัมมาสมาธิรองรับเราจะทิ้ง ทิ้ง อ้อ ปัญญาอย่างนี้เองที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่า ปัญญาอย่างนี้เองที่มันบอกว่าหยิบจับไม่ได้ ที่ธรรมชาติที่มันเกิดขึ้นมา ธรรมชาติที่มันคิด เราบอกเราจะไม่คิด เราจะแยกแยะ นี่เราแยกแยะไม่ได้ พอจิตมันสงบแล้วมันจับได้ มันแยกแยะได้

แยกแยะได้เพราะอะไร? แยกแยะเห็นการเกิดดับ เกิดขึ้นมาก็เผาจน เผาจนยังเชื่อมันอีกแล้วเชื่อมัน มันเกิดอย่างไร มันเกิดมา อ้อ มันเป็นอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์ความรู้สึกมันต้องมีรูป รูปมันถึงเป็นความรู้สึกขึ้นมา มันต้องมีเวทนา เวทนามันสุขมันทุกข์ของมัน มันต้องมีสัญญา สัญญาข้อมูลมันถึงจะเกิดขึ้นได้ มันต้องมีสังขารปรุงแต่ง มันต้องมีวิญญาณรับรู้มันถึงเป็นอารมณ์ขึ้นมา

นี่ถ้าจิตเป็นสมาธิ มีสติมันจับได้มันพิจารณาอย่างนี้ เห็นไหม แต่เดิมเราบอกความคิดมันก็เป็นสัญชาตญาณ มันก็แก้ไขไม่ได้ เราจะไม่คิดเลยมันจะเป็นไปได้ได้อย่างไร? มันจะเป็นไปไม่ได้หรอก มันก็ต้องคิดโดยธรรมชาติของมนุษย์ เทวดายังต้องคิด พรหมก็ยังคงสัมผัส เราก็ต้องรู้สึกนึกคิดมันเป็นธรรมชาติของมัน นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมคาใจ แต่ถ้ามันมีสติจะ มีความจริงขึ้นมาในหัวใจ เราฝึกหัดของเราขึ้นมา มันเป็นกุศลใจ เป็นธรรม แต่ถ้าเป็นอกุศลมันคิด

เข้าข้างตัวเองไปหมดแหละ มันคิดเข้าข้างว่าสิ่งนี้เป็นธรรม สิ่งนี้ปฏิบัติแล้วรู้ สิ่งนี้เป็นความสุข ความระงับของเรา

อำนาจวาสนาบารมีอย่างหนึ่งนะ เวลามันเกิดมรรคญาณ มันเกิดธรรมจักร เกิดสังฆธรรม ในหัวใจนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ อำนาจวาสนาบารมีบางคน เห็นไหม คุณติ พระอรหันต์ในสมัย พุทธกาล คุณติพระสิวลีเป็นผู้ที่มีลาภรองจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคนเจริญใจที่เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เป็นพระอรหันต์ไม่เคยกินข้าวอัมมัมแต่มีมือเดียวเลย เป็นพระอรหันต์เหมือนกันทำไมอำนาจวาสนาไม่เหมือนกันล่ะ? เพราะอริยสัจ เป็นพระอรหันต์จากอะไรล่ะ? เป็นพระอรหันต์จากอริยสัจ เป็นพระอรหันต์จากมรรคญาณ แต่อำนาจวาสนาบารมีของคนมันแตกต่างกัน

นี่ก็เหมือนกัน เขาวนัปัญญาของคนมันแตกต่างกัน แต่มันแตกต่างกันแล้วเราก็ต้องมีสติปัญญาของเรา รักษาหัวใจของเราเข้ามาสู่สังฆธรรมอันนี้ ถ้าเข้ามาสู่สังฆธรรมอันนี้ เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องทาน เราก็ได้ทำบุญกุศลเรื่องของท่าน เรื่องทำทานเพื่ออำนาจวาสนาบารมีของเรา เพื่อจิตใจเราอบอุ่น จิตใจเราได้เสียสละแล้วมันเป็นกุศลในหัวใจของเรา นี่เรื่องของทาน เรื่องของศีล ศีลคือความปกติของใจ ใจเราก็ไม่ดิ้นรน แต่ส่ายกันจนเกินไบนัก

ใจของเรา เราก็รักษาคุณของเรา แล้วถ้าเกิดพุทโธ พุทโธ เกิดสมาธิ ทาน ศีล ภavana ถ้าเกิดภavanaของเรา เกิดฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา ปัญญาที่เกิดขึ้นมาในหัวใจอย่างนี้ ปัญญาอย่างนี้เป็นปัญญาที่เราฝึกหัดขึ้นมา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยนี้วางเป็นสาธารณะ วางไว้เพื่อชาวพุทธ นี่เป็นชาวพุทธเราก็เดินผ่านไปผ่านมากัน เห็นไหม คนที่ประพฤติปฏิบัติก็หัวทกกันขวิดประพฤติปฏิบัติของเราไป ชาวพุทธที่เขาไม่สนใจเลย เขาไม่สนใจเลยเขาก็เดินไปเดินมาของเขา เขาก็ผ่านไปผ่านมาของเขา เขาก็บอกว่าพวกนี้ พวกที่มาปฏิบัติเวลาเขาสั้นเหลือ เวลาเรานี้เราทำมาหากินเรายังทำมาหากินไม่พอคุ้มปากคุ้มท้องเรา ทำไมพวกนี้เขาสะละทิ้ง เขามานั่งภavanaกันทำไม

ชาวพุทธที่เขาเดินเหยียบย่ำไปเหยียบย่ำมาเขาก็หาแต่วัตถุ แต่หาว่าเพื่อดำรงชีวิต แต่ของเราดำรงชีวิตแล้วเราก็ดำรงชีวิตได้ของเรา คุณติภิกษุเราเลี้ยงชีพด้วยปฐิแข็ง เสียสละวิชาชีพ

เสียดละอาชีพรทั้งหมดมาเป็นพระ มาบวชเป็นนักรบ รบกับอะไร? รบกับความรู้สึกนึกคิด
ของตัว รบกับกิเลสของตัว ความรบกับกิเลสของตัว

นี่ปัจจัยเครื่องอาศัย อาศัยบริษัท ๔ บริษัท ๔ เขาหวังบุญกุศลของเขา เขาเสียดละทาน
ของเขา เพื่อบุญกุศลของเขา บุญกุศลให้นักรบได้ดำรงชีวิตขึ้นมา นี่บิดนทาตเลียงชีพด้วยปติ
แข่งเอามาเลียงชีพ เลียงชีพแล้วเราฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา เราจะต่อสู้กับกิเลสของเรา เราจะรบ
กับกิเลสของเรา เราเป็นนักรบ แม้แต่พระก็ต้องมีอาชีพร เลียงชีพด้วยปติแข่ง เราก็เหมือนกัน เราก็
มีอาชีพรหาเงินหาทองมาเพื่อความมั่นคงของชีวิตของเรา หาเงินหาทองมาเพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย
ของเรา

ปัจจัยเครื่องอาศัยก็เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยเลียงชีพในปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้เกิดมาเป็นมนุษย์
เกิดมาพบพุทธศาสนา มีอำนาจวาสนา ทรัพย์สมบัติเป็นทรัพย์สมบัติของโลก มันเป็นสิ่งสมมุติ
ขึ้นมา แต่เวลาเป็นอริยทรัพย์ สิ่งที่เป็นจริง ถ้าเป็นสติก็สติของเราจริงๆ ถ้าเราฝึกหัด เราสู้ขึ้นมา
ก็เป็นสติจริงๆ ถ้าเป็นสมาธิ จิตเราเคยเป็นสมาธิแล้ว อ้อ จิตของเรามันเป็นสมาธิได้ จิตของเรา
มีความรู้สึกอย่างนี้ ได้สัมผัสสมาธิได้ เห็นไหม

สิ่งนี้มันก็เกิดจากจิต นี่จิตเราสัมผัสของเราขึ้นมาเอง ถ้าเกิดปัญญา เกิดภาวนามยปัญญา
ปัญญาชำระล้างกิเลส เราเกิดขึ้นมาเราจะเห็นแตกต่างเลย เห็นแตกต่างว่าสิ่งที่เราทำเรื่องโลกๆ นี่
เป็นโลกียปัญญา เป็นสัตตชาติญาณ เป็นอำนาจวาสนาบารมี เป็นพันธุกรรมของจิต จิตแต่ละดวง
มันมีอำนาจวาสนาแตกต่างกันไป มันเลยคิดแตกต่างกันไป แต่เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ใจ
สงบแล้วเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสากล สากลที่ออกฝึกหัดใช้ปัญญา

ปัญญาของคน จิตนิสัยเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม สติปัญญา ๔ ใครมีความ
ถนัดทางไหนก็แยกแยะไปทางนั้น แยกแยะไปทางนั้นมันก็เป็นอริยสังข์ มันก็เป็นมรรค เวลา
มันชำระล้างกิเลส มันสมุจเฉทปหานขึ้นมาแล้วมันก็เป็นอกุปปิธรรมเหมือนกัน อกุปปิธรรม
เหมือนกันเพราะอริยสังข์มีหนึ่งเดียว คำว่าอริยสังข์มีหนึ่งเดียว ความที่เป็นมรรคญาณมีหนึ่งเดียว
แต่วิธีการ จิตนิสัย ความชอบ นี่ความชำนาญ อำนาจวาสนา คนที่สร้างสมมา ความถนัด ความ
ต่างๆ อย่างนี้มีครูบาอาจารย์ท่านคอยชี้คอยแนะคอยบอกเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับหัวใจของเรา
ใจ

เราเกิดมาพบพุทธศาสนาเราต้องเอาอริยทรัพย์ด้วย หลวงตาท่านสอนว่าคนเกิดมามี ๒ ตา ตาหนึ่งคือตาโลก ตาหนึ่งคือตาธรรม ตาหนึ่งคือตาโลก ทางโลกเราก็ชวนชวายเป็นขึ้นมา ตาธรรมเราต้องสงสารหัวใจของเรา สงสารว่าจิตนี้มันจะเวียนว่ายตายเกิด แล้วเวียนว่ายตายเกิด มันจะมีสมบัติสิ่งใดไป ทางโลกเขาทำทานๆ ก็เพื่อเหตุนี้ไง ถ้าเกิดได้เกิดดี กุศลพาให้เกิดดี กุศลพาให้เกิดมาประสบความสำเร็จในชีวิต นี่กุศลพาเกิด โลกเขาหวังพึ่งกัน แต่เราประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมาข้ามพ้นดีและชั่ว ข้ามพ้นจากดีและชั่ว เกิดอริยสัง เกิดสังจะความจริงในหัวใจของเรา

นี่อำนาจโดยธรรม อำนาจโดยธรรม อธรรมคืออวิชา ธรรมะคือวิชา มันจะแข่งขันต่อสู้กันในใจของเรา เราต่างหากเป็นคนเลือก เรามีสติปัญญาเราคัดเลือกแยกแยะอะไรผิด อะไรถูกแล้วทำของเราขึ้นไปมันจะมีรสของธรรมนะ มันจะมีความสุข ความสงบ ความระงับถ้าประสบความสำเร็จ ถ้ามันทำแล้วมันล้มลุกคลุกคลานมันจะเกิดความทุกข์ ชีวิตนี้ก็ทุกข์แล้วเป็นสังจะ ทุกข์เป็นความจริงแล้ว เรายังต้องมาทุกข์ทรมานกับความเพียร ทุกข์ทรมานกับการบังคับตนเอง

อ้าว ทุกข์อย่างนี้เราพอใจจะทุกข์ เราพอใจเพื่อจะต่อสู้กับมัน เราจะต่อสู้กับกิเลสใจ ต่อสู้กับพญามารในใจของเรา เห็นไหม นี่นักรบ พระมาบวชก็มารบ มาต่อสู้กับกิเลส เรานักปฏิบัติเราก็จะรบกับกิเลสของเรา รบกับพฤติกรรมของเรา รบกับความคิดของเรา เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย เรื่องหมู่คณะนั้นมันเป็นของสัปปายะ ๔ หมู่คณะเป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ เราแสวงหาสิ่งที่เป็นสัปปายะ คนที่มีมุมมองมีทฤษฎีมีความเห็นคล้ายคลึงกันอยู่ด้วยกันมันจะไม่แบ่งแยก ไม่มีการโต้แย้ง นี่มันทำให้การปฏิบัติสะดุดขึ้น

เราแสวงหาสิ่งนี้ไง เราแสวงหาสิ่งนี้ สิ่งนี้เป็นปัจจัยภายนอก แต่เราก็ดูใจของเรา ปฏิบัติใจของเรา สัปปายะเราก็แสวงหาแล้ว จิตวิเวก กายวิเวก ถ้ากายวิเวกแล้วต้องพยายามให้จิตวิเวก จิตวิเวกแล้วจะมีความสุขความสงบ วันพระๆ นี่ฟังธรรมๆ ก็ตอกย้ำในใจเรา ฟังธรรมก็เพื่อให้มันตื่นตัว ฟังธรรมอย่าให้จิตมันเศร้า มันหงอย มันเหงา จิตไม่ให้กิเลสมันครอบงำ มันเศร้า มันหงอย มันเหงา เราจะอาจหาญ เราจะรื่นเริง เราจะเผชิญหน้ากับมัน เผชิญหน้ากับความเครียด เผชิญหน้ากับความหดหู่ เผชิญหน้ากับความเศร้าหมองในหัวใจ เผชิญหน้ากับมัน

เมฆหมอกเวลามันผ่านพ้นไป แสงพระอาทิตย์แสงจันทร์มันจะสว่างไสว นี่เมฆหมอกอยู่ในหัวใจของเรา อวิชชาค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเรา เราพยายามต่อสู้กับมัน ทำให้หัวใจเราสว่างไสว ผ่องแผ้ว มันมีความมองจากล้าหาญ ให้รื่นเรียงในการประพฤติปฏิบัติ ให้รื่นเรียงกับความรู้สึกรของเรา ให้รื่นเรียงในหัวใจดวงนี้ เอวัง